Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

30. mai 2013 *

Varjupaik — Määrus (EÜ) nr 343/2003 — Selle liikmesriigi kindlaksmääramine, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest — Artikli 3 lõige 2 — Liikmesriikide kaalutlusõigus — Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Pagulaste Ülemvoliniku Ameti roll — Liikmesriikide kohustus küsida sellelt ametilt arvamust — Puudumine

Kohtuasjas C-528/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Administrativen sad Sofia-grad'i (Bulgaaria) 12. oktoobri 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 18. oktoobril 2011, menetluses

**Zuheyr Frayeh Halaf**

*versus*

**Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet,**

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen (ettekandja), kohtunikud J. Malenovský, U. Lõhmus, M. Safjan ja A. Prechal,

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja N. Graf Vitzthum,

— Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* F. Urbani Neri,

— Madalmaade valitsus, esindajad: J. Langer ja C. Wissels,

— Ühendkuningriigi valitsus, esindaja: C. Murrell, keda abistas *barrister* R. Palmer,

— Šveitsi valitsus, esindaja: D. Klingele,

— Euroopa Komisjon, esindajad: M. Condou-Durande ja V. Savov,

* Kohtumenetluse keel: bulgaaria.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

**otsuse**

1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 18. veebruari 2003. aasta määruse (EÜ) nr 343/2003, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest (ELT L 50, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 109; edaspidi „määrus"), artikli 3 lõiget 2 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta") artikleid 18, 41 ja 47.

2 Taotlus esitati Iraagi kodaniku Z. F. Halafi ja Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet'i (Ministrite nõukogu juures asuv Riiklik Pagulasagentuur; edaspidi „DAB") vahelises vaidluses, mille ese on selle agentuuri otsus keelduda asjaomase isiku suhtes pagulasseisundi andmise menetluse algatamisest ja anda luba tema üleandmiseks Kreekale.

## Õiguslik raamistik

### *Genfi konventsioon*

3 Genfis 28. juulil 1951 allkirjastatud pagulasseisundi konventsioon (*Recueil des traités des Nations unies*, kd 189, lk 150, nr 2545 (1954); edaspidi „Genfi konventsioon") jõustus 22. aprillil 1954.

4 Kõik liikmesriigid ning Islandi Vabariik, Liechtensteini Vürstiriik, Norra Kuningriik ja Šveitsi Konföderatsioon on Genfi konventsiooni osalisriigid. Euroopa Liit ei ole Genfi konventsiooni osaline, kuid ELTL artikli 78 lõige 1 ja harta artikkel 18 viitavad sellele konventsioonile.

5 Konventsiooni preambul juhib tähelepanu sellele, et Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Pagulaste Ülemvoliniku Ameti (edaspidi „UNHCR") ülesanne on valvata rahvusvaheliste pagulaskaitsekonventsioonide kohaldamise järele, ning tunnistab, et probleemi lahendamise koordineerimise tõhusus sõltub riikide ja UNHCR-i koostööst.

6 Konventsiooni artikli 35 lõige 1 on seega sõnastatud järgmiselt:

„Osalisriik teeb koostööd [UNHCR-iga] või selle mis tahes õigusjärglasega tema ülesannete täitmiseks, eriti aitab teda konventsiooni kohaldamise järelevalves."

### *Liidu õigus*

#### Määrus

7 Määruse põhjenduses 12 on täpsustatud, et selle määrusega hõlmatud isikute kohtlemise osas on liikmesriigid seotud kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelistest õigusaktidest, millega nad on ühinenud.

8 Määruse artiklis 2 on eelkõige sätestatud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

c) *varjupaigataotlus* – kolmanda riigi kodaniku esitatud taotlus, mida võidakse käsitada mõnelt liikmesriigilt rahvusvahelise kaitse taotlemisena Genfi konventsiooni alusel. Rahvusvahelise kaitse taotlemist käsitletakse varjupaigataotlusena, välja arvatud juhul, kui kolmanda riigi kodanik selgesõnaliselt taotleb mõnda muud liiki kaitset, mida saab eraldi taotleda;

[...]"

9 Määruse artikli 3 lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid vaatavad läbi kõikide selliste kolmanda riigi kodanike taotlused, kes taotlevad varjupaika mõne liikmesriigi piiril või territooriumil. Taotluse vaatab läbi üks liikmesriik, kelleks on III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik.

2. Erandina lõikest 1 võib iga liikmesriik läbi vaadata varjupaigataotluse, mille on talle esitanud kolmanda riigi kodanik, isegi kui käesolevas määruses sätestatud kriteeriumide kohaselt ei vastuta ta sellise läbivaatamise eest. Sel juhul muutub see liikmesriik vastutavaks liikmesriigiks käesoleva määruse tähenduses ja võtab selle vastutusega seotud kohustused. [...]"

10 Selleks et määrata kindlaks „vastutav liikmesriik" määruse artikli 3 lõike 1 tähenduses, on määruse III peatükis sisalduvates artiklites 6-14, loetelu objektiivsetest ja tähtsuse järjekorras esitatud kriteeriumidest.

11 Määruse artiklis 15, mis on ainuke määruse IV peatükis „Humanitaarklausel" sisalduv artikkel, on sätestatud:

„1. Iga liikmesriik, isegi kui ta ei ole käesolevas määruses sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav, võib pereliikmeid ja muid ülalpeetavaid sugulasi kokku viia humanitaarsetel põhjustel, lähtudes eeskätt perekondlikest või kultuurilistest kaalutlustest. [...]

2. Kui asjaomane isik sõltub teise isiku abist kas raseduse, vastsündinud lapse, raske haiguse, raske puude või vanaduse tõttu, hoiavad liikmesriigid varjupaigataotleja üldjuhul koos tema mõne liikmesriigi territooriumil viibiva sugulasega või viivad nad omavahel kokku, tingimusel et päritoluriigis olid perekondlikud sidemed olemas.

[...]"

12 Määruse V peatükis „Vastuvõtmine ja tagasivõtmine" sisaldub muu hulgas artikkel 16, mille lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määruse kohaselt varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutav liikmesriik on kohustatud:

[...]

c) võtma artiklis 20 sätestatud tingimustel tagasi taotleja, kelle taotlus on läbivaatamisel ja kes viibib loata mõnes muus liikmesriigis;

[...]"

13 Määruse artiklis 20 on ette nähtud:

„1. Varjupaigataotleja võetakse tagasi kooskõlas artikli 4 lõikega 5 ja artikli 16 lõike 1 punktidega c, d ja e järgmiselt:

[...]

b) liikmesriik, kellel palutakse taotleja tagasi võtta, on kohustatud tegema vajalikud kontrollimised ja vastama talle esitatud palvele võimalikult kiiresti ja igal juhul ühe kuu jooksul palve esitamisest. Kui palve põhineb Eurodac-süsteemist saadud teabel, lüheneb see tähtaeg kahele nädalale;

c) kui palve saajaks olev liikmesriik ei teata oma otsusest punktis b mainitud ühe kuu või kahe nädala jooksul, loetakse ta olevat varjupaigataotleja tagasivõtmisega nõustunud;

[...]"

Direktiiv 2005/85/EÜ

14 Nõukogu 1. detsembri 2005. aasta direktiivi 2005/85/EÜ liikmesriikides pagulasseisundi omistamise ja äravõtmise menetluse miinimumnõuete kohta (ELT L 326, lk 13) põhjenduses 29 on täpsustatud, et see direktiiv ei käsitle menetlusi, mida reguleerib määrus.

15 Selle direktiivi artikli 8 lõikes 2 on sätestatud:

„Liikmesriigid tagavad, et tuvastavad asutused võtavad varjupaigataotluse kohta otsuse vastu pärast taotluse asjakohast läbivaatamist. Sel eesmärgil tagavad liikmesriigid, et:

[...]

b) täpset ja ajakohast teavet hangitakse erinevatest allikatest, nagu näiteks [UNHCR-ilt] üldise olukorra kohta varjupaigataotluse esitanud isiku päritoluriigis ning vajaduse korral transiidiriikides, mille kaudu taotleja on liikmesriiki tulnud, ning et vastav teave on kättesaadav taotluste läbivaatamise ja otsuste vastuvõtmise eest vastutavale personalile;

[...]"

16 Direktiivi artiklis 21 „UNCHRi roll" on ette nähtud:

„1. Liikmesriigid lubavad UNCHR-il:

[...]

c) esitada menetluse kõikides etappides Genfi konventsiooni artikliga 35 talle pandud järelevalvekohustuste elluviimisel pädevatele asutustele konkreetseid varjupaigataotlusi käsitlevaid seisukohti.

[...]"

**Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused**

17 Iraagi kodanik Z. F. Halaf esitas 1. juunil 2010 varjupaigataotluse Bulgaarias.

18 Kuna Eurodac-süsteemi tehtud päring näitas, et Z. F. Halaf oli juba esitanud 6. augustil 2008 varjupaigataotluse Kreekas, palus DAB 6. juulil 2010 Kreeka ametiasutusel võtta Z. F. Halaf tagasi kooskõlas määruse artikli 16 lõike 1 punktiga c.

19 Kuna sellele taotlusele ei vastatud määruse artikli 20 lõike 1 punkti b teises lauses sätestatud kahenädalase tähtaja jooksul, luges DAB määruse artikli 20 lõike 1 punkti c alusel, et Kreeka Vabariik on Z. F. Halafi tagasivõtmisega nõustunud.

20 Seega keeldus DAB 21. juuli 2010. aasta otsuses Z. F. Halafi suhtes pagulasseisundi andmise menetluse algatamisest ja andis loa tema üleandmiseks Kreekale.

21 Z. F. Halaf esitas 1. detsembril 2010 kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule, paludes kohtul tühistada DAB nimetatud otsus ja kohustada viimast algatama pagulasseisundi andmise menetlus. Oma kaebuse põhjendustes tõi ta eelkõige esile asjaolu, et UNHCR kutsus Euroopa valitsusi üles lõpetama varjupaigataotlejate tagasisaatmine Kreekasse.

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib, kas määruse artikli 3 lõiget 2 on võimalik kohaldada sellises olukorras, võttes arvesse seda, et Z. F. Halafi asjas ei esine ühtegi asjaolu, mis võimaldaks kohaldada määruse artiklit 15.

23 Neil asjaoludel otsustas Administrativen sad Sofia-grad 12. oktoobri 2011. aasta otsusega menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule kuus eelotsuse küsimust.

24 Euroopa Kohtu kantselei edastas 21. detsembri 2011. aasta kirjaga eelotsusetaotluse esitanud kohtule 21. detsembri 2011. aasta otsuse liidetud kohtuasjades C-411/10 ja C-493/10: N. S. jt (EKL 2011, lk I-13905), paludes tal teada anda, kas ta soovib seda kohtuotsust arvesse võttes jääda oma eelotsusetaotluse juurde.

25 24. jaanuari 2012. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. jaanuaril 2012, võttis Administrativen sad Sofia-grad tagasi enda esimese ja kolmanda küsimuse, jättes alles üksnes neli järgmist eelotsuse küsimust:

„1. Kas [määruse] artikli 3 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see lubab liikmesriigil võtta vastutuse varjupaigataotluse läbivaatamise eest, kui varjupaigataotleja puhul puuduvad isiklikud asjaolud, mis põhjendaksid määruse artiklis 15 sätestatud humanitaarklausli kohaldamist, ja kui määruse artikli 3 lõike 1 kohaselt vastutav liikmesriik ei ole vastanud määruse artikli 20 lõike 1 kohasele tagasivõtmispalvele, kusjuures see määrus ei sisalda sätteid solidaarsuspõhimõtte järgimise kohta vastavalt ELTL artiklile 80?

2. Missugune sisu on varjupaigaõigusel vastavalt [harta] artiklile 18 koostoimes harta artikliga 53 ja [määruse] artikli 2 punktis c sätestatud määratlusega ning [määruse] põhjendusega [12]?

3. Kas [määruse] artikli 3 lõiget 2 koostoimes ELTL artikli 78 lõikes 1 sätestatud kohustusega järgida varjupaiga valdkonnas rahvusvahelisi õigusakte tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigid on kohustatud määruse kohase vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise menetluses taotlema [UNHCR-i] arvamust, kui nimetatud ameti dokumentides on esitatud fakte ja järeldusi, mille järgi määruse artikli 3 lõike 1 kohaselt vastutav liikmesriik rikub varjupaiga valdkonnas liidu õigusnorme?

[4.] Kui [kolmandale] küsimusele vastatakse jaatavalt: kui sellist [UNHCR-i] arvamust ei küsita, kas siis rikutakse sellega oluliselt määruse artikli 3 kohast vastutava liikmesriigi määramise menetlust ning seetõttu õigust heale haldusele ning tõhusale õiguskaitsevahendile vastavalt [harta] artiklitele 41 ja 47, ning seda ka arvestades direktiivi [2005/85] artiklit 21, mis näeb ette nimetatud ameti õiguse esitada konkreetsete varjupaigataotluste läbivaatamisel oma seisukoht?”

## Eelotsuse küsimuste analüüs

*Vastuvõetavus*

26 Ühendkuningriigi valitsus väidab vastuvõetamatuse vastuväidet sõnaselgelt esitamata, et eelotsuse küsimused on teoreetilise iseloomuga.

27 Ta leiab nimelt, et eespool viidatud kohtuotsusest N. S. jt nähtub, et varjupaigataotleja üleandmine Kreekale tekitab tegeliku ohu, et rikutakse harta artiklit 4 ja Bulgaaria pädevad ametiasutused peavad seega nüüdsest saama varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi kindlaksmääramisel tugineda sellele kohtuotsusele.

28 Selles osas tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on vaid siseriiklikul kohtul, kes asja menetleb ja kes vastutab tehtava lahendi eest, pädevus hinnata kohtuasja eripärasid arvestades, kas kohtuotsuse tegemiseks on vaja eelotsust ja kas Euroopa Kohtule esitatud küsimustel on kohtuasja suhtes tähtsust. Järelikult, kui esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus reeglina kohustatud eelotsuse tegema (10. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas C-169/07: Hartlauer, EKL 2009, lk I-1721, punkt 24, ja 19. juuli 2012. aasta otsus kohtuasjas C-470/11: Garkalns, punkt 17).

29 Eeltoodust järeldub, et liidu õigust puudutavate küsimuste asjakohasust eeldatakse. Siseriikliku kohtu esitatud eelotsusetaotluse saab Euroopa Kohus jätta läbi vaatamata vaid siis, kui on ilmne, et liidu õigusnormi tõlgendamine, mida siseriiklik kohus palub, ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda talle esitatud küsimustele tarvilik vastus (1. juuni 2010. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-570/07 ja C-571/07: Blanco Pérez ja Chao Gómez, EKL 2010, lk I-4629, punkt 36, ja 5. juuli 2012. aasta otsus kohtuasjas C-509/10: Geistbeck, punkt 48).

30 Siinkohal tuleb tõdeda, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused puudutavad liidu õigusnormide tõlgendamist. Ainuüksi asjaolu, et Euroopa Kohus on juba mõnda neist õigusnormidest eespool viidatud kohtuotsuses N. S. jt tõlgendanud, ei tähenda, et need küsimused on nüüdsest teoreetilised või hüpoteetilised.

31 Neil asjaoludel ei ole ilmselge, et liidu õiguse taotletud tõlgendus ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega. Seega ei ole Ühendkuningriigi argument piisav, et lükata ümber käesoleva kohtuotsuse punktis 29 viidatud asjakohasuse eeldust.

32 Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused tunnistada vastuvõetavateks.

*Esimene küsimus*

33 Esimeses küsimuses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse artikli 3 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see lubab liikmesriigil, kes ei ole III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav, läbi vaadata varjupaigataotluse, kui ei esine ühtegi asjaolu, mis põhjendaks määruse artiklis 15 sätestatud humanitaarklausli kohaldamist, ja kui nende kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik ei ole vastanud palvele võtta see varjupaigataotleja tagasi.

34 Selles osas tuleb meenutada, et määruse artikli 3 lõige 1 näeb ette, et varjupaigataotluse vaatab läbi üks liikmesriik, kelleks on III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik.

35 Siiski näeb määruse artikli 3 lõige 2 sõnaselgelt ette, et erandina lõikest 1 võib iga liikmesriik läbi vaadata varjupaigataotluse, mille on talle esitanud kolmanda riigi kodanik, isegi kui määruses sätestatud kriteeriumide kohaselt ei vastuta ta sellise läbivaatamise eest.

36 Määruse artikli 3 lõikest 2 nähtub niisiis selgelt, et selle võimaluse kasutamine ei sõltu mingisugustest eritingimustest.

37 Seda järeldust toetavad muu hulgas määruse ettevalmistavad materjalid. Nimelt täpsustab komisjoni ettepanek, mis oli aluseks määruse vastuvõtmisele (KOM(2001) 447 (lõplik)), et määruse artikli 3 lõikes 2 sisalduv eeskiri viidi sisse selleks, et igal liikmesriigil oleks võimalik iseseisvalt poliitilistest, humanitaarsetest või praktilistest kaalutlustest lähtudes otsustada varjupaigataotlus läbi vaadata, isegi kui ta ei ole määruses ette nähtud kriteeriumide kohaselt vastutav.

38 Järelikult, arvestades seega igale liikmesriigile antud kaalutlusõiguse ulatust, siis küsimus, kas III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik on või ei ole vastanud varjupaigataotleja tagasivõtmise palvele, ei mõjuta teise liikmesriigi võimalust vaadata varjupaigataotlus läbi määruse artikli 3 lõike 2 alusel.

39 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse artikli 3 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see lubab liikmesriigil, kes ei ole III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik, läbi vaadata varjupaigataotluse ja seda isegi juhul, kui ei esine ühtegi asjaolu, mis põhjendaks määruse artiklis 15 sätestatud humanitaarklausli kohaldamist. See võimalus ei sõltu asjaolust, et nende kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik ei ole vastanud palvele võtta see varjupaigataotleja tagasi.

*Teine küsimus*

40 Teises küsimuses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, missugune sisu on varjupaigaõigusel vastavalt harta artiklile 18 koostoimes harta artikliga 53 ja määruse artikli 2 punktis c sätestatud määratlusega ning määruse põhjendusega 12.

41 Eelotsusetaotluses nähtub, et teine küsimus põhineb eeldusel, et juhul kui määruse artiklis 15 sisalduvat humanitaarklauslit ei ole võimalik kohaldada, võib liikmesriik vaadata varjupaigataotluse määruse artikli 3 lõike 2 alusel läbi üksnes tingimusel, et tõendatud on see, et määruse III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik ei järgi varjupaigataotlejatele harta artiklis 18 antud õigusi.

42 Kuid arvestades seda, et juba esimesele küsimusele antud vastusest nähtub, et liikmesriikidele määruse artikli 3 lõikes 2 antud võimaluse kasutamine ei olene mingisugustest eritingimustest, siis ei ole vaja teisele küsimusele vastata.

*Kolmas küsimus*

43 Kolmandas küsimuses soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas see liikmesriik, kus varjupaigataotleja viibib, on kohustatud vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise menetluses taotlema UNHCR-i arvamust, kui nimetatud ameti dokumentidest nähtub, et määruse III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik rikub varjupaiga valdkonnas liidu õigusnorme.

44 Kõigepealt tuleb meenutada, et UNHCR-i esitatud dokumendid on osa nendest vahenditest, mis võimaldavad liikmesriikidel hinnata määruse III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutavas liikmesriigis varjupaigasüsteemi toimimist ja seega ka varjupaigataotlejat ähvardavat tegelikku ohtu juhul, kui ta sellele liikmesriigile üle antakse (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus N. S. jt, punktid 90 ja 91). Selle hinnangu andmise raames on nendel dokumentidel Genfi konventsiooniga UNHCR-ile antud rolli arvestades eriline tähtsus, mida tuleb arvesse võtta liidu õigusnormide tõlgendamisel varjupaiga valdkonnas (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus N. S. jt, punkt 75, ja 19. detsembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-364/11: Abed El Karem El Kott jt, punkt 43).

45 Sellegipoolest, kuigi direktiivi 2005/85 artikli 8 lõike 2 punkt b ja artikkel 21 näevad ette erinevad vormid UNHCR-i ja liikmesriikide koostöö kohta viimaste poolt varjupaigataotluse läbivaatamisel, ei kohaldata neid eeskirju määruses sätestatud vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise menetluse suhtes, nagu seda on täpsustatud direktiivi 2005/85 põhjenduses 29.

46 Selles osas on oluline täpsustada, et miski ei keela liikmesriiki küsida UNHCR-i arvamust, kui ta peab seda otstarbekaks - eelkõige sellises olukorras nagu põhikohtuasjas.

47 Eeltoodu kohaselt tuleb kolmandale küsimusele vastata, et see liikmesriik, kus varjupaigataotleja viibib, ei ole kohustatud vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise menetluses taotlema UNHCR-i arvamust, kui nimetatud ameti dokumentidest nähtub, et määruse III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik rikub varjupaiga valdkonnas liidu õigusnorme.

*Neljas küsimus*

48 Arvestades kolmandale küsimusele antud vastust, ei ole vaja neljandale küsimusele vastata.

## Kohtukulud

49 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

1. **Nõukogu 18. veebruari 2003. aasta määruse (EÜ) nr 343/2003, millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest, artikli 3 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see lubab liikmesriigil, kes ei ole III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik, läbi vaadata varjupaigataotluse ja seda isegi juhul, kui ei esine ühtegi asjaolu, mis põhjendaks määruse artiklis 15 sätestatud humanitaarklausli kohaldamist. See võimalus ei sõltu asjaolust, et nende kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik ei ole vastanud palvele võtta see varjupaigataotleja tagasi.**

2. **See liikmesriik, kus varjupaigataotleja viibib, ei ole kohustatud vastutava liikmesriigi kindlaksmääramise menetluses taotlema Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Pagulaste Ülemvoliniku Ameti arvamust, kui nimetatud ameti dokumentidest nähtub, et määruse nr 343/2003 III peatükis sätestatud kriteeriumide kohaselt vastutav liikmesriik rikub varjupaiga valdkonnas liidu õigusnorme.**

Allkirjad